

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

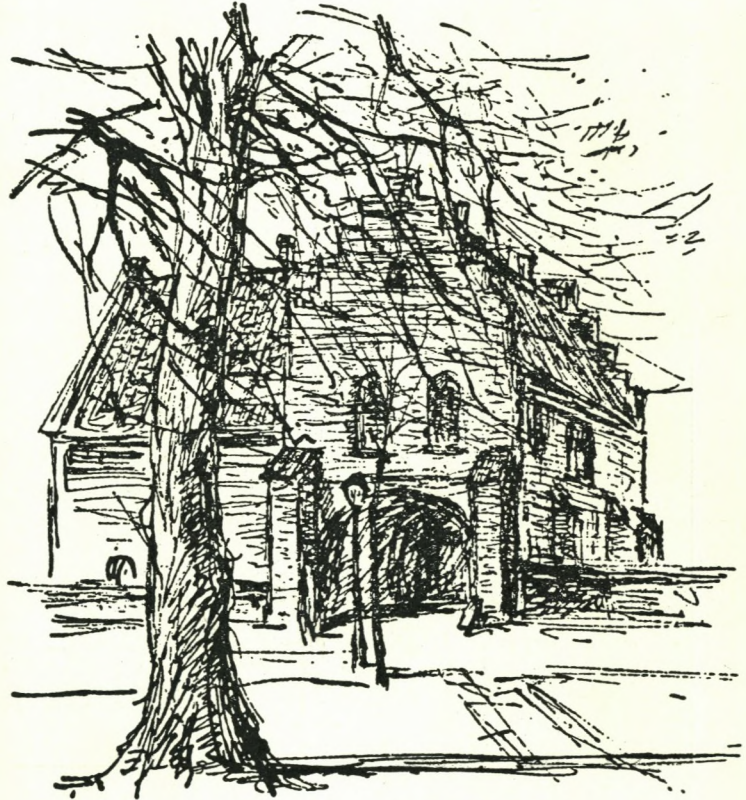
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

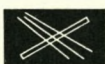
SORANERBLADET

NR. 1 JANUAR 1967 52. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

Dansk
VELUX A/S
Maskinvej 4 . København Søborg . Telf. (01) *69 11 33

VELFAC
FACADESYSTEM

Hedeparken, Ballerup

V. KANN RASMUSSEN & CO civilingeniører
Tobaksvejen 10 . København Søborg . Telf. (01) *69 11 44
(S. Kamman '27) (V. Kann Rasmussen '27)

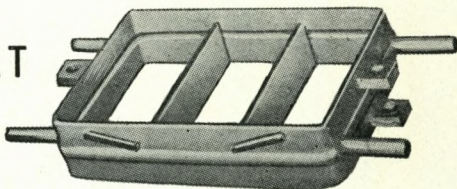
Den danske stålformkasse
til jern- stål- og metalstøberier

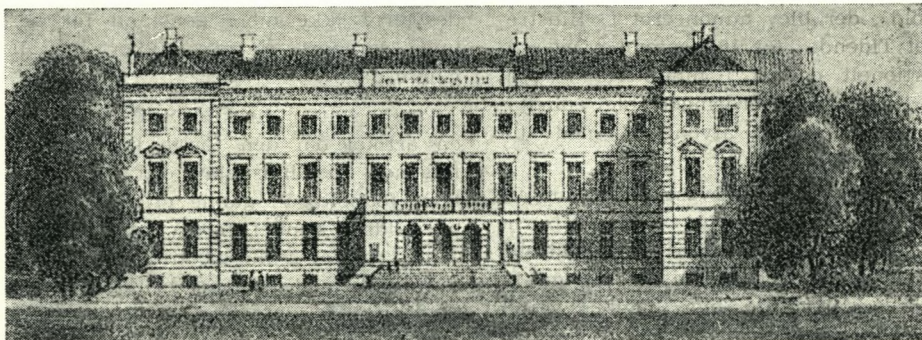
Leveres i størrelser
og udførelser
efter ønske

STAALKONTORET

Jægersborgsvej 64 . Kgs. Lyngby

Telefon (01) 88 26 22

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLÅDET

Januar 1967

52. ÅRGANG

NUMMER 1

CRICKET

Af lektor Sv. Ravnig

II.

Soransk cricket gennem 100 år

I foråret 1866 kom en ung mand, Napoleon Eugen Ibsen, som adjunkt til Sorø. Han var en meget smuk mand, lignede efter sigende Christian den Ottende, og selvom det ved Baldurs jubilæum blev sagt om ham, at han på sine gamle dage omkring århundredskiftet brugte en væsentlig del af fysiktimerne til at skrive artikler af politisk indhold for sin søn, der var redaktør i Holbæk, er det hans uvisnelige fortjeneste, at han indførte cricketspillet på Sorø Akademi, fordi de store elever var kede af at spille langbold!

— Ibsen kendte spillet fra København, hvor det spillede af engelske jernbaneingeniører, der arbejdede med jernbaneanlæg i Danmark. Eleverne i de større klasser skillingede sammen og fik anskaffet det nødvendige materiel, og Ibsen skød til, hvad der manglede.

Det gik i starten ikke så godt med spillet, fordi ingen rigtig kunne instruere i det, men det blev afhjulpet ved, at et par københavnske spillere, der spillede sammen med englænderne, kom herved og instruerede drengene i juni måned.

Samtidig blev cricketspillet omtalt for første gang i Danmark i en artikel i »Illustreret Tidende« den 10. juni 1866, undertegnet »3«. Bag dette tal gemte sig ingeniørkaptajn Hoskiaer, der også sørgede for, at særtryk af artiklen blev sendt til en del højere skoler her i landet med ministeriel anbefaling, hvilket medførte, at spillet blev taget op rundt omkring, men alle andre skoler end Sorø er forlængst faldet fra, selv Herlufsholm, hvor cricket blev dyrket til engang i 1930'erne.

De unge soranere havde imidlertid fået blod på tanden, takket være instruktionen, og derfor udfordrede de et hold fra »Den Københavnske Boldspil-Klub«. Denne klub havde udgivet en lille »Håndbog i Cricket og Lang-

bold«, der blev annonceret i »Illustreret Tidende« for 16. september og redaktionelt omtalt i nummeret fra 30. september. Udfordringen blev modtaget, og kampen afventedes med stor spænding.

— De arme nervøse elever måtte imidlertid selv klare forberedelserne til kampen, for Ibsen skulle absolut rejse bort om lørdagen. Det så måske lidt underligt ud, men manden skulle faktisk giftes, og han kom da også og præsenterede sin kone ved kampen.

Igen gennem ca. 90 år holdt det samme ceremoniel sig i forbindelse med den årlige cricketkamp, idet gæsterne blev hentet i robåde ovre i Andebugten og sejlet til Akademiet, hvor de blev budt på frokost inden kampen, men i 1950 var det efterhånden blevet til, at spillerne ankom i biler, og det gamle ceremoniel måtte opgives. Men frokosten er der stadig!

Der blev spillet to kampe søndag den 7. oktober 1866, københavnernes vandt den første (114-80) og soranerne den anden (100-49). Denne kamp er omtalt i »Sorø Folketidende« den 10. oktober, og fra da af synes cricket at have fået fodfæste i Sorø og at være det dominerende boldspil, indtil »Grønne Plads« blev anlagt i 1907, og fodbold fik gode vilkår. Fodbold havde man spillet på Sorø Akademi siden 1878, da en elev efter sommerferien medbragte en fodbold, men kun når vejrliget hindrede cricket! I 1887 omtales cricket første gang i skolens årsskrift, mens fodbold måtte vente 10 år endnu.

I de første 50 år spilledes jævnligt kampe med Herlufsholm, KB og med gamle soranere, men det er ikke lykkedes at finde egnet stof til belysning af udviklingen. Først med »Soranerbladet« flyder kilderne rigeligere, og det er morsomt at følge udviklingen gennem referaterne deri.

— I 1917 vandt de gamle med en halvleg og 10 points. — Resultatet kommenteres således: »Kricketspillet er

desværre ikke mere genstand for de unge soraneres ivrige studier som i gamle dage«.

I 1919 slutter direktør S. C. Hauberg en artikel om den første kamp med følgende pessimistiske ord: »Senere kom fodbold. Vi gamle cricketspillere har aldrig kunnet forstå, at det elegante cricket ville gå tilbage i konkurrencen med det langt brutalere fodboldspil, men det er jo nu engang således. I Sorø er interessen ligesom i København skrumpet ind, og med sorg ser vi gamle soranere ved vore besøg i Sorø, hvorledes ikke blot bestræbelserne for at holde cricketspillet i live og navnlig for at tilvejebringe betingelser for, at spillet kan dyrkes med noget udbytte for udøverne, ganske er døet hen, men også at resultatet heraf ikke er udeblevet, at cricketspillet blomstring i Sorø er forbi — og det er synd!«

Der var måske ikke grund til at være så trist, for i september samme år vandt skolen over de gamle (147-131)! Men i 1921 var det galt. — Staunbjerg beklagede ved aftensbordet, at det i løbet af de sidste ti år ikke var lykkedes skolen at fostre en eneste førsteklases sportsmand, og han mente, at før det lykkedes at interessere gymnastiklærerne for den rette udøvelse af cricket, kunne der næppe fås det fulde udbytte af spillet.

— I de følgende år var det også sløjt, selvom lektor O. B. Müller og rektor Raaschou-Nielsen syntes besluttede på at styrke crickettraditionerne.

I 1925 strømmer referatet over af begejstring. Alt er idyl. — Drengene har trænet som gale under ledelse af cand. theol. Hovgaard, der vikarierer for Müller. Han »har med lykkelig hånd vakt den soranske interesse, der har slumret under mange års misrøgt«. En ganske forbløffende udtalelse i betragtning af resultatet (de gamle fik 178, drengene 75), specielt fordi vikaren

var tiltrådt 4 dage, før kampen blev spillet!

I 1929 var der strømkæntring — idet de unge vandt overlegent — og i 1930 var det den bedste kamp i umindelige tider, en engelsk træner havde besøgt skolen i 14 dage, og senere lektor Otto Høyer (nu i Tønder) var blevet gymnastikkassistent.

I 1931 og 33 vandt skolen igen. En mere moderne form for cricket, det korrekte spil med rigtigt bearbejdet, lodret træfning og slag langs jorden gør sig mere og mere gældende i trediverne og trænger den såkaldte »fatercricket« tilbage med »ridehustaverner« og det stærkt offensive spil. Gratien, det smukke, korrekte spil efter forskrifterne gennemføres under lærer Thomsens energiske ledelse af skoleholdstræningen og i gymnastiktimerne.

Sorø Cricketklub blev stiftet i 1931, og siden da har mange af skolens cricketspillere fået træning og kamp-erfaring ved at deltage i klubbens kampe — ligesom skoleholdet jævnligt har spillet med byens hold gennem årene, og i et par år stillede klubben sin bane til rådighed for skoleholdstræningen, et altid gnidningsløst samarbejde, som begge parter har haft glæde af.

De gamle soranere vandt stadig indtil 1940, da der indtraf et alvorligt uheld for grosserer Brincker, som i mange år har samlet de gamles hold til disse kampe, idet han fik slået nogle tænder ud. Det lykkedes ved en hurtig indsats af dygtig tandlæge og læge at klare situationen. Brincker fortsatte indtil fornylig med at samle de gamle til disse kampe, der har haft en vældig betydning for at bevare den gamle tradition.

Lektor Pihlkjær overtog træningen af skoleholdet i 4 år og opnåede det fornemme resultat, at holdet vandt to kampe og tabte to. I de sidste 20 år har det bølget op og ned, sejre og nederlag har vekslet.

I 1955 tog gamle soranske cricketspillere den store beslutning at stifte en selvstændig klub under navnet: »Soranerne« med domicil på Gentofte stadion, en klub, der i løbet af nogle år spillede sig op i 1. division og har gjort en stor indsats for at bevare interessen og udbygge den både herved og på landsplan. Skolen spiller foruden kampen med de gamle to gange om året med (ikke imod!) »Soranerne«, og vi er meget glade for dette samarbejde, hvor vore drenge får gode muligheder for at blive inspirerede og få den rette cricketånd.

I 1956 oplevede man et bevis på, at cricketkampe kan være spændende: »Mange tilskuere på Store Plads — hyggelig snak mellem gamle venner — der nød atmosfæren og boldtræernes

SORØ MINDER

Store forventninger - længe savnet

NU kan den af Soransk Samfund producerede — og ofte annoncerede — LP-grammofonplade

SORØ MINDER

endelig leveres til alle interesserede.

Sorø Akademis Gymnasiekor og Sorø Skolekor synger under ledelse af adjunkt Gunner Rischel og organist Knud Vad (S 1955).

Rektor Arne Østergaard (S 1929) indleder.

Pladen fås ved henvendelse til:

Niels Heilmann (S 1942)

Vestre Paradisvej 143, Holte.

Telf.: (01) 42 12 61 (kl. 9-10 og kl. 12-14).

Prisen er kr. 29,50 (incl. forsendelse).

klang — men der blev mere og mere stille, de to hold stod næsten lige i points. Anders Hauch kastede for skolen, og det var kampens sidste over, Stenersen stod ved gærdet, og blev han kastet ud, havde skolen vundet. Sidste bold i sidste over. Alles øjne hang ved Hauch, der tog tilløb, løb frem og afleverede en hård bold, der ramte den midterste gærdepind og væltede den. Vældig jubel og stor begejstring! — Det var 90 års jubilæet!

I 1957 vandt de gamle med 12 points, men skoleholdet havde måttet undvære 6 mand, der sammen med deres kammerater i Sorø Cricketklub samme dag vandt juniordanmarksmesterskabet. I 1958 spillede for næstsidste gang på Store Plads, hvor de gamle vandt med 1 point. De følgende år spillede skolens kampe på Sorø Cricketklubs bane ved Fægangen, indtil man i 1963 begyndte at spille på Grønne Plads, og der fortsætter man til 1968 — når det nye stadion forhåbentlig er færdigt og kan tages i brug.

Piger på skolen

Kære Helle Algreen-Ussing!

Tak for indlægget i Soranerbladets decemhernummer angående »Piger på skolen«. De indrømmer, at det ikke står »så ringe til i Sorø, som man kunne tro, thi —« »Man ser da også jævnt hen drenge og piger gå tur i haven med hinanden i hånden —« »En begyndelse er gjort —« og: »Kvinder optræder som piger, man går med, elsker med, får børn med, gifter sig med og skilles fra — i vilkårlig rækkefølge.«

Det er altså begyndelsen, der er gjort! Piger ønskes nu optaget som alumner. Så bør man vel med henblik på ikke at være bagefter den gældende udvikling tage skridtet fuldtud og indføre dobbeltsenge på sovesalene, så-

ledes at de sidste punkter på programmet (elskning, børn, ægteskab og i mindre grad skilsmisse) også kan lade sig opføre. Det ville indebære den fordel, at der faktisk blev bedre plads på sovesalene og muligt også medføre, at drengene ikke om dagen distraheredes så meget af tanker om »det ukendte køn«, men frit kunne koncentrere sig om deres arbejde.

En enkelt ændring bør desuden indføres: En fødestue på Akademisygehuset.

Venlig hilsen, *H. K. Rømer.*
(Overlæge)

Om soldaterkorpset

Nå, er han nu der igen med det soldaterkorps, vil nogle måske sige, der ikke har kendt det eller med glæde deltaget i dets udflugter.

Om cheferne må jeg nu bringe følgende rettelse. 1921-22 var det Knud Bonde Brasen (r '22). Dette er dokumenteret af et billede, tilsendt mig af E. Wentzel-Froberg, Lellinge (s '24). 1926-27 Poul Leth Sørensen (r '27), nu programsekretær ved TV.

Adjunkt, senere rektor, Bohn har ført meget nøjagtige lister over medlemmerne 1922-23, 24-25, 26-27, 28-29 og 30-31; desværre mangler listen for 27-28. Disse lister findes i Sorø Akademis Bibliotek.

Jeg takker Erik Sanders (s '41) meget for hans artikel i Soranerbladets nummer 7 (juli 1966), men vil dog gerne bemærke, at der findes flere minder om soldaterkorpset, nemlig de 2 festskrifter 1913 og 1918 samt flere artikler af lektor Lauritzen i de ældre årgange af Soranerbladet. De omtalte sange har jeg desværre ikke.

Jens Madsen (s '19).

Soranerfrokosten

Torsdag den 5. januar 1967.

Hermed følger første nummer af Soranerfrokosten, ledsaget af det sædvanlige tillæg, Soranerbladet.

En kraftig, kold østenvind skød krappe bølger ind mod Rungstedkysten — hvad der dog ikke afficerede mig synderligt, eftersom jeg sad behageligt i en opvarmet bus og dels altså studerede naturen, dels nærrede min ånd ved et lidet »tidsbillede« af Gustav Esmann. Næste etape på den komplicerede rejse til Absalonia var S-toget, tredje og afsluttende en sporvogn fra Østerport til H. M. Kongens Nytorv. Så meget sætter jeg ind for at nyde mine kære soranerkammeraters selskab, og jeg gør det gerne, da vi altid har et særdeles hyggeligt samvær. Denne gang mødtes ca. 30, fra årgang 1900 og fremefter.

Enkle tulipaner og ærværdige Phoenixflag prydede bordet, hvis obligate førsteet, silden, denne gang syntes mere varieret end ellers.

Kann sagde velkommen og godt nytår; savnede E. Kindt hin tungeskarpe, der samme dag blev 75 og derfor nød ovationerne i sit Næstved-hjem.

Danmarks ældste bro — fra 1905 — over Gudenåen er nu blevet indviet med en ny; den gamle er nu fodgængerbro. Den gl. byggedes af jernbeton, hvad der vakte stor kritik, men Randers- Amtmanden Johan Hoppe gik ind for den, og kritikken forstummede. Johan Hoppe, 1841-1933, selvfølgelig soraner, s. 1859, sad i årene 1885-1910 som amtmand i Randers (Hans fader, Torkild Hoppe (1800-71) var 1848-71 amtmand

i Sorø); Johan Hoppe afløste i Randers en anden soraner, Mathias Rosenørn, 1814-1902, s. 1831, amtmand i Randers 1854-85 (se Sor.-Bl. 1926:35); efter sin afgang indgik den vitale Johan H. ægteskab, der resulterede i en søn; han trodsede alder og år og foretog en rejse til Brasilien for at besøge sin skolekammerat A. D. von Bülow i St. Paolo, og på en rejse til Italien besteg han Vesuv. Han blev 92 år (se Sor.-Bl. 1933:14). Sådanne elever har skolen sin del i — derfor et leve for den.

Alt imens kvægede vi vort legeme med en del hamburgerryg — hamburgerryg og blå tøj er altid pænt.

Svend Clausen havde hos en slægtning i Rudkøbing hørt grammofonpladen Sorø Minder; den for det soranske ellers noget skeptiske slægtning var nu ganske smeltet (Hans børn: vi har hørt den 10 gange). Clausen fandt den teknisk og musikalsk strålende; dens skaber fortjente stor tak, og succes'en var stor: 500 eks. solgt til dato.

Just som jeg sad og tænkte, om ikke Otto Mackeprang ville give sammenkomsten et spirituelt præg, tog han sandelig ordet: En tak til redaktøren for artiklen om Heise og Sorø. Dennes udgangspunkt var omtalen af de fem figurer på alumnatet, og M. gennemgik nu, hvad Heise havde betydet for ham. Ved indvielsen af Hauchs buste 1921 havde han — for at det ikke skulle være fornøjelse altsammen — fået opfordring til at synge, og han foredrog bl. a. Lauras sang fra »Robert Fulton« til Heises melodi; et genialt samarbejde mellem de to store. Heise blev M.s ideal, da han var studentsanger, og H. be-

tød meget i besættelsestiden. M. sluttede: Tak fordi I har spist osten så stille, mens jeg talte.

Chr. Grüner ville takke bestyrelsen for arrangementet af frokosterne; de har været gode og haft god tilslutning i det gl. år; glædeligt også at se de unge af og til. Takken rettedes til formanden, der fik et leve.

Schjærff: Tak til Mackeprang — du har forløst min bundne tanke ved din tale. Også tak til Kann for hans i god forstand — glubende interesse og inspiration for bladet; du har givet mig mangt et lille skub og sat noget i gang. Hvis folk vidste, hvad Descartes, som jeg citerede i sidste nummer, havde sagt, kunne der været rettet et dræbende slag imod mig. Han sagde: Cogito, ergo sum — jeg erstatte cogito med scribo — og så kunne man sige: Han skriver, men tænker ikke.

Kann var glad for Grüners og Schjærffs påskønnelse — når jeg arbejder for Sor. Samf., er det, fordi jeg finder det morsomt.

Sven Lars Grüner (s. '39), Chr. G.s søn, fortalte på opfordring om sit arbejde i Centralafrika (Malawi); han havde gjort sig bekendt med landet, dets beboere og dets sprog, og gennem 15 år i Ø. K.s tjeneste (plantagebestyrer) havde dette, at han forstod de indfødte, givet rigt udbytte. Han gav en fortrinlig karakteristik af disse folk, der tog livet let og lod konen arbejde. Talen modtoges med fortjent bifald fra alle og tak fra formanden.

En god sammenkomst, så vi møder forhåbentlig op i række og geled *torsdag den 2. februar kl. 12.15.* P. Sch.

Lektor Nordahl Svendsen tilbyder foredrag

- Emner:* 1. Mennesket i Atomalderen.
2. Kvinder og fysik.
3. Løst og fast om fysik og kemi med mere.
4. Har du været i Hobro?
(Blindesagen).

Publikum: Foredragene kan tilrettelægges for enhver skole og enhver forening.

Pris: Foruden rejse- og opholdsudgifter foreslår jeg honorar 200 kr., dog er jeg forhandlingsvenlig.

Tid: Jeg kan ikke om onsdagen.

Rejser: Jeg må selvfølgelig hentes, hvis jeg skal rejse med toget. Hvis jeg skal overnatte, kan det meget vanskeligt ske på hotel, altså helst privat.

Adresse: Storgade 17, Sorø, tlf. (03) 63 05 67.

Terrænsport!

Søndag den 26. februar 1967 afholdes den årlige terrænsportskonkurrence mellem skolen og gamle soranere.

Tilmeldelse inden den 19. februar til: Ole Halken, Rektorparken 16, 3. tv., København SV. Tlf. (01) 21 22 62, lokal 337.

Der medbringes bemi, kompas og blyant.

Deltagerne møder omklædt kl. 8 i Baldursalen.

Steffen Johansen - Ole Halken

Tillæg til
Vedtægter for Soransk Samfund

Gl. Soranerkrikketkampe i dette århundrede

I Maj 1910 spilledes der paa Store Plads en Cricketkamp mellem Skolens Hold og et Hold gl. Soranere, samlet og anført af Jørgen Stavnsbjerg (s. 1905), og det blev den første i den Række Kampe, som er blevet spillet hvert Aar siden. — Det var i Rektor Hoff's næstsidsste Embedsaar. — Han var levende interesseret og med fra Morgen til Aften, baade dette Aar og i 1911. Han præsiderede ved Aftensmaaltidet, der den Gang serveredes i Vestibulen (Gengivelse af Fotografi).

Senere henlagdes Kampene til September Maaned, hvilket var en Ulempe for Skolens Hold, især hvis der var udgaaet en Del dygtige Spillere, netop den Sommer.

De »gamle«s Hold blev sammensat fortrinsvis af ikke-aktive Spillere, gerne af ældre Aargange, hvilket viste sig at være heldigt baade i sportslig og selskabelig Henseende.

Gennem de mange Aar mødte vi stor og hjertelig Gæstfrihed hos de skiften-

de Rektorer og Lærere. — I Aarene fra 1912 til 1941 var det jo Rektor H. Raaschou-Nielsen, som vi er i stor Taknemmelighedsgæld til; men ogsaa de følgende Rektorer, især West — der selv var en habil Cricketspiller — og Bohn.

Vor nuværende Rektor, Arne Østergaard, effektivt bistaaet af fru Østergaard, fortsætter denne Tradition paa enestaaende Maade.

Ogsaa Lærerne har vist disse Kampe stor Interesse. Det vilde være helt umuligt ikke først og fremmest at nævne Gymnasielærer S. Thomsen, der selv dyrkede Cricket i sine unge Aar og derfor besad en særlig Evne til og Interesse for at træne sine Elever, hvilket resulterede i en Skare fremragende Spillere, hvoraf en væsentlig Del fylker sig om Cricketklubben SORANERNE. Det vilde ogsaa være utænkeligt ikke at nævne O. B. Müller, der — selv om han aabent indrømmede at være uden Forstaaelse af Cricketspillet og dets »mærkelige« Love — var inciterende og simpelthen uundværlig paa Store Plads paa Kampens Dag.

Vi tænker ogsaa med Taknemmelighed paa Lektorerne O. Christensen, Sv. Ranvig, E. Pihlkjær og Adjunkt Sv. Pilegaard, som har været og stadig er med til at gøre disse Ture fornøjelige for os. — Muntre Episoder oplevede vi hyppigt, især endnu medens de gamles Hold havde et mere »selskabeligt« Præg. — Hvem husker saaledes ikke den Gang, da Olaf Rygaard var kommet for sent til Toget i København, og vi maatte stille med 10 Mand i Marken,

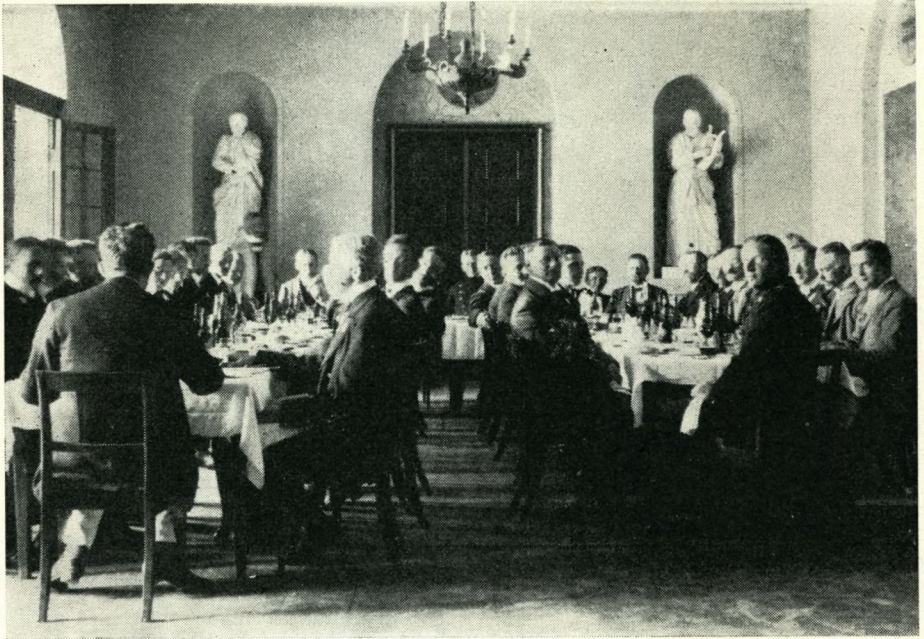
da Godsejer Petersen, »Ødemarks-gaard«, der var mødt som Tilskuer, tilbød at gaa i Marken og smed Jakken, men glemte at lægge Manchetterne — den Gang brugte man endnu løse stive Manchetter — hvoraf fulgte en herlig komisk Situation, første Gang han skulde kaste Bolden ind til Gærdet.

En Gang i Trediverne lykkedes det at faa Soransk Samfunds Formand med paa Turen, og siden blev det Skik og Brug, at han deltog og derved kastede Glans over Foretagendet. Det var før Bilismens Tidsalder. — Turen foregik med Toget Søndag Morgen, naar lige undtages den lille Klike, der var draget afsted Lørdag Eftermiddag og, saavidt man kunde skønne, havde haft en fornøjelig Aften. — Man blev afhentet Søndag Morgen paa Sorø Landstation, roet over Søen fra Andebugten og modtaget af Rektor i Akademihaven, hvorefter der var »Morgenfrokost« i Spisesalen. Kampen maatte ikke begynde, før Gudstjenesten var forbi, dvs. ca. Kl. 11,30.

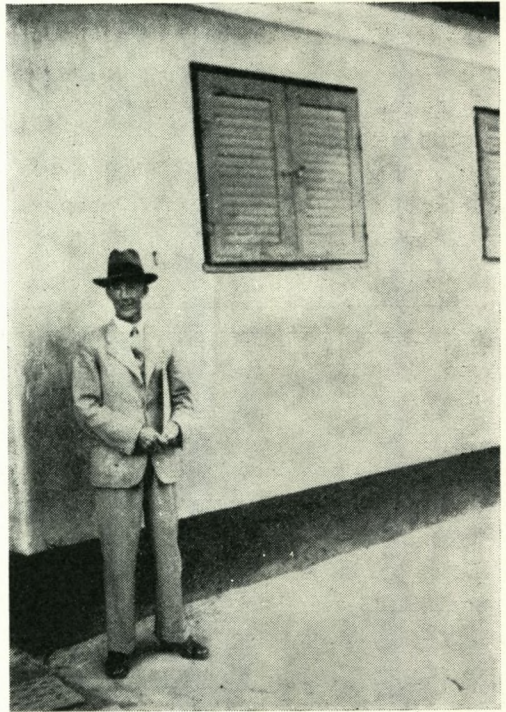
Det er blevet Tradition, at de gamles Hold medbringer to Boldtræer, hvoraf det ene er skænket af Soransk Samfund. — Der er Præmier til to Spillere blandt de unge, som har udmærket sig særligt i Dagens Kamp, og det er naturligvis en særlig Hæder at faa Soransk Samfunds Præmie overrakt af Formanden. — Dagen sluttede med et opulent Aftensmaaltid.

Man maa haabe, at Spillet fremdeles vil kunne trives paa Skolen, saa at denne Tradition kan opretholdes.

Gymnasielærer S. Thomsen R.E.B.

Aftensmåltidet, 1911.

Gymnasielærer S. Thomsen.

SORANERBLADET

51. ÅRGANG

FR. PALM GREISENS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN 1966

Indhold

Større artikler, digte

	Side
BLIX, JØRGEN, redaktør:	
<i>Soraner-sproget</i>	38
<i>Sorø Akademis ny stadion</i> . Med 1 billede	112
BRINCKER, R. E., grosserer:	
<i>Hundrede år cricket i Danmark</i> . Med 1 portræt	79
<i>Den første danske cricketkamp</i> , spillet i Sorø søndag den 7. okto- ber 1866.	91
ELBERLING, C. G., overbibliote- kar, redaktør:	
» <i>Soransk Samfunds Rygrad</i> «. <i>Soraner-</i> <i>bladet</i> har nu 50 årgange bag sig	22
<i>Kunstnerisk inspiration fra Sorø</i> . (Maleren Claus Holberg)	105
<i>Til Minerva-Aften anno 1966</i> . Referat af Baldurs 100-årsfest i Sorø	117
HOFFGAARD, C. C., direktør:	
<i>Direkte fra Båndet</i> . VIII. Samtale i Sorø den 31. oktober 1960 med nu afd. lektor H. Juul-Mortensen. IX. Samtale med Poul Schjærff 23. september 1965	15, 24
KRAGH, THYGE, biskop:	
Tale ved Soransk Samfunds års- fest på Sorø Akademi den 15. ok- tober 1966	129
LORENZEN, POUL, fhv. direktør for statsskovbruget:	
<i>Frederik, Greve af Danneskjold-</i> <i>Samsø</i>	1
LÜTCHEN-LEHN, JOHAN E., in- geniør:	
<i>En soraner i det fremmede</i>	96
RANVIG, SV., lektor:	
<i>Cricket</i> . I. Spillets historie og etik	152
SANDERS, ERIK, direktør:	
<i>Soldaterkorpsets sidste opblus-</i> <i>sen</i>	82
SCHJÆRFF, POUL, lektor, red.:	
<i>Om Frederik den Anden</i>	9
Dansk litteraturhistorie bd. I, Politikens Forlag 1964. Do., bd. II, 1965	13, 103
<i>To redaktører</i> : H. G. Olrik og V. Sorgenfrey Hansen	21
<i>For hundrede år siden</i> . Et brev fra en Sorøadjunkt	81
<i>Peter Heise og Sorø</i> . Med 1 bil- lede	143
STRIEGLER, LEIF S.:	
<i>Sorøeftermiddag (digt)</i>	61
SØRENSEN, PER, mag. art., uni- versitetsadjunkt:	
<i>Den anden thai-danske ekspedi-</i> <i>tion 1965-66</i>	92
TRUELSEN, P. F., lektor:	
<i>Lidt om Nydamskibet</i> . I anled- ning af nogle skibsrester fundet i Sorø Akademis museum med 2 billeder	63

Nekrologer

Dødsfald: Fhv. postkontrollør <i>Ulrik Neldahl</i> (pr. '05), * 3. oktober 1889	
— † 14. december 1965. Af Osvald Due. — Fhv. kreds læge <i>Anders Andersen</i> (s. '09), * 23. juni 1889	

	Side
— † 27. december 1965. Af P. Sch.	6
Dødsfald: Civilingeniør <i>Jørgen Howitz</i> (s. '42), * 30. sept. 1923 — † 31. decbr. 1965. Af A. Kann Rasmussen	17
Dødsfald: Folkemindeforskeren <i>Hans Ellekilde</i> (s. '08), * 17. februar 1891 — † 1. marts 1966. Med 1 portræt. Af Poul Schjærff	36
Dødsfald: Købmand <i>Svend Landsberg</i> ('99), * 24. september 1883 — † 28. august 1966. Af P. Sch. — Dommer <i>Sigurd Kaspersen</i> (s. '17), * 19. maj 1898 — † 15. april 1966. — Fhv. arkivar <i>Johanne Skovgaard</i> (s. '01), * 29. november 1879 — † 23. april 1966. Af P. Sch. — Patentingeniør <i>Aage Eifer</i> (s. '23), * 10. november 1904 — † 6. april 1966. Af P. Sch. — Fhv. gymnasie-lærer <i>Erik Michelsen</i> (s. '08), * 22. september 1888 — † 19. maj 1966. Af P. Sch. — Arkitekt <i>Gunnar Glahn</i> (s. '15), * 16. april 1897 — † 29. maj 1966. — Landsretssagfører <i>Bernt Wass</i> (s. '24), * 10. august 1906 — † 29. maj 1966. Med 1 portræt. Af G. K.	72
Dødsfald: Direktør <i>Erik Hertel</i> , London (s. '12), * 30. juli 1894 — † 21. juni 1966 — Læge <i>Camillo Martiny</i> (s. '07), * 9. september 1889 — † 12. august 1966. Af Verner A. Henriques	114
Dødsfald: Tandlæge <i>Børge Lund</i> (s. '24), * 2. maj 1905 — † 31. august 1966. Af Mogens Christophersen. — Kontorchef <i>Poul Chr. Wendelboe Pagh</i> (s. '34), * 10. nov. 1915 — † 5. sept. 1966. Af Flemming Valeur-Nissen	123
Dødsfald: <i>Arne Stenbæk</i> (s. '37), * 17. maj 1918 — † 21. oktober 1966. Af Johannes Wolf og E. Joachim Hansen. — Fuldmægtig <i>Hans Weimann Jensen</i> (s. '30), * 14. februar 1911 — † 20. oktober 1966. Af Bj.	139

	Side
Dødsfald: Domprovst <i>Carl Bay</i> (s. '18), * 2. marts 1900 — † 15. oktober 1966. Af Bent A. Koch. — Indienmissionær <i>Knud Heiberg</i> ('87), * 4. april 1873 — † 5. november 1966. Af P. Sch. — Direktør <i>Poul Simonsen</i> (s. '99), * 12. juli 1881 — † 7. november 1966. Af P. Sch.	155

Foreningsanliggender

Jubilæumsfrokost 14. april. Af <i>Bestyrelsen</i>	11, 28
Gave til Soransk Samfund (kr. 5000 fra civiling. Ove Arup). Af A. Kann Rasmussen	18
Regnskaber 1965	29
Generalforsamling den 27. april 1966	32
Hvor mange er vi — og hvor bor vi? Lidt medlemsstatistik. Af <i>Elberling</i>	37
Soranerbladets 50-års fest den 14. april. Uddrag af talerne	47
Lykønskninger til Soranerbladets 50 års jubilæum	54
Soransk Samfunds generalforsamling, den 27. april 1966 (Referat). Af <i>Poul Schjærff</i>	56
Billede af Den gamle redaktør Poul Schjærff	60
Kassereren forklarer	60
Sorø Akademis skoles årsskrift 1966 (Meddelelse)	78, 96
Den store Sorø-Bog. Af A. Kann Rasmussen	87
Soransk Samfunds årsfest 15. oktober (Meddelelse)	97
Årsfesten på Sorø Akademi 15. oktober (Program)	111
De 200 raske gamle soraneres stipendium	128, 141
Soransk Samfunds årsfest 15. oktober 1966 (Referat). Af <i>Poul Schjærff</i>	133
Legater	141
Soranerbladet. Af <i>Red.</i>	158
Det var dengang. Af C. G. E. 4, 14, 35, 59, 71, 87,	98

Soranerfrokosten. Af <i>Osvold Due</i> (jan., april, september), <i>Elbs</i> (marts), <i>P. Sch.</i> (Resten) 5, 12, 34, 55, 66, 80, 95, 107, 120	149

Mindre meddelelser

Terrænsport 13. marts 1966. Meddelelse 4, jfr.	45
Holberg, fejret af Fyns-afdelingen. Af <i>Dixit</i>	6
Soldaterkorpset og dets chefer. Af <i>Jens Madsen</i>	18
Fraternitas Soranas 30. stævne i (Meddelelse)	33
Generalforsamling i Soransk Samfunds Fyens afdeling. Af <i>Mogens Møller</i>	58
Fraternitas Soranas 30. stævne Rørvig Bad 10.-12. maj. Med 1 vignet	67
Jubilæum og afgang (C. C. Hoffgaard)	69
25-års studenterjubilæum (Årg. 1941). Med 1 gruppebillede. Af <i>E. S.</i>	70
Portræt af H. G. Olrik. — Soraner-Bladets redaktør 1916-36. — Amazoner. Fodboldkamp mellem et drenge- og pigehold på Sorø den 2. maj 1966. Resultat: 3-3	75
Translokation og Dimission på Sorø Akademis skole 1966. I. Ved <i>red.</i> II. Af <i>AKR</i>	84
Bulesold, overskæring og soraner-ordbog. Af <i>H. Kerstens</i>	88
En tak (til Samfundets revisor Carl W. Reislev)	88
Fodboldkamp ml. skoleholdet og gl. soranere den 28. august (Meddelelse)	89
Baldur fylder 100 år	94
Sorø Akademis skoles årsskrift 1965-66. Af <i>P. Sch.</i>	95
Sorø Minder, HI-FI longplaying grammofonplade (Meddelelse) 98, 140,	158
Bronzefigurene på det nye alumnat i Sorø. Med 1 billede (Efter den lokale presse ved <i>red.</i>)	108
Cricketjubilæet 9. oktober	108

Den 41. gammelsoraner-fodbold søndag den 28. august 1966. Af <i>Erik Bang</i>	109
Gl. Soranerkampen den 11. september. Af <i>L. S.</i>	110
Cricketkampen mellem Sorø Akademi og gamle soranere på Gentofte Stadion søndag d. 4. sept. Af <i>Otto Boserup</i>	114
Opfordring til gl. soranere! (Bliv medlem af cricketklubben »Soranerne«.) Af <i>Otto Boserup</i>	114
Indbydelse (Kunstmuseet i Sorø) ..	115
Til festskriftets skaber Max Girsel. Af <i>Kai Hørby</i>	122
Fugl Phønix og H. C. Andersen. Afskrevet af <i>P. L.</i>	128
Jubel-cricketkampen, 9. oktober. Af <i>Y.</i>	137
Piger på skolen. Af <i>Helle Algreen-Ussing</i>	148
Kunstmuseet i Sorø. Af <i>P. Sch.</i> ..	151
Jul i Sorø 1966 (Anmeldelse). Af <i>P. Sch.</i>	153
Kongeballet i Sorø den 26. nov. 1966. Af <i>nedal</i>	154
Gamle soranere og soranske noter 7, 18, 42, 62, 76, 89, 99, 116, 123, 141,	156
Med bladet fulgte i september: <i>Kritik-Æst-Hum 1866-1966</i> . (Baldurs jubilæumsskrift). I oktober: Vedtægter for Soransk Samfund m.m.	

Rettelser (kun de vigtigste)

S. 14, spalte 1, lin. 2 f.n.: Tulin, læs Tullin.
S. 21, spalte 2, lin. 7 f.o.: først, læs første.
S. 33 øverst: 29. stævne, læs 30. - Deo volenre, læs Deo volente.
S. 42, spalte 2, lin. 10 f.o.: Ernstyn, læs Ernstsen.
S. 98, spalte 1, lin. 7 f.n.: V d, læs: Ved.
S. 125, spalte 1, lin. 4 f.n.: tronpræsident, læs: tronprætendent.
S. 150, spalte 1, lin. 14 f.n.: Saxtorp, læs: Saxtorph.

Det var dengang...

På grund af (jeg havde nær sagt: som sædvanlig) overvældende stofmængde har denne rubrik en tid haft trange kår, skønt vi nu både har 25- og 50-års-numrene at se tilbage på. Jeg fandt ingen inspiration i januar 1917, men til gengæld i jan. 42, hvor der gengives en »Tale paa Vers og Prosa« af H. L. Truelsen, og da den drejer sig om hans minder som 50-års jubilar, er vi altså til gengæld kommet hele 75 år tilbage i Akademiets historie. Jeg plukker:

Enhver Jubilar paa selve Dagen sin Soretid repeterer paany og gæster i Tanken den stille By.

Han atter til »Overskæring« gaar Tur med Fløjten og Syngen i Moll og Dur.

Napoleon var en tapper Kriger, »Mal-lebrok« han blev begravet og gravet op igen.

Herlig en Sommernat — i alle de Riger.

Menelaoses Helene sin Ægtestand sviger og ilede til Ilion med Paris hen.

Med Alvorssange i Fratergaarden i Aftenskumring vi hilste Vaaren.

Soldaterkorpset! Der var engang!

Musikkorps — Trommer og Hornets Klang.

Nu alle ret! præsenter Gevær. I Feldskoven ligger den »hvide« Hær.

Kabell han svinger sin blanke Kaarde. De »røde«s Angreb er meget haarde.

Skyttekæder som bugtende Orm, So-davandsvognen blev taget med Storm.

Med Kikkert Hr. Lauritzen fulgte Krigen, for han var Mester i Strategien.

Og så lidt »prosa«: Det var i de flade Kasketters, de løse Manchetter og de første Bicykletters Tid. Cricket var Hovedsport, Fodbold indført, men ikke estimeret, medens »Patøk« ved Inge-manns Hus blev respekteret. Tennisbane blev anlagt i Rektors Have og skaffed ham vistnok Svigersønner i Gave. Myndig var Rektor P. Knudsen Blichert, de, der bare har set hans

Spanskrør, husker det sikkert. De nye Elever blev budt velkommen med alt det, de ikke måtte. Hvert Punkt i Rektors Tale sluttede med: Sligt er raat og bør ikke finde Sted. Bl.a. at handle hos Svegård blev strengt forbudt (for han var Venstremand — Riffelkanut).

Lektier blev læst til Husbehov, og »Snyderne« fik Kælenavne fra Zoologien som Odderen, Gaasen o.s.v. lige til det færdige Produkt »Pølsen«, personificeret i Rektor Blicherts trinde Skikkelse. Vi var tre om en And og seks om en Gaas, og vi sværmede for Kraasesuppe, ligesom vi alle — Klasse efter Klasse — forelskede os i den samme »Byens Skønhed« — haabløst, men dejligt! Vi fik varmt Bad om Vinteren en Gang om Maaneden og rigeligt med amerikansk Olie hos Fru Jensen paa Sygehuset. Havde man bare prøvet den Kur een Gang, betænkte man sig 2 Gange næste Gang, der var lidt i Vejen.

Ja, sandelig har meget ændret sig af disse skønne traditioner: Soldaterkorpset, spanskrør, amerikansk olie og — »Overskæringen« (sans comparaison, som man siger, når man sammenligner).

P.S. Jeg savner stadig den efterlyste skildring af en overskæringsaften, som den former sig »i dag« — mon ikke vi kunne få en til vort majnummer i år? Var det ikke en idé til en »rask« dansk-lærer at udskrive en stil herom og sende den bedste til redaktionen af SB?

ELBS.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i februar:

1. *Laurids Viggo Larsen* (f. 1897), H. C. Ørstedsvvej 92, Herning.
2. Pastor emer. *Hans Ejgil Sand* (f. 1907), Rialtovej 6, Kbhvn. S.
2. Fru *Louise Sørensen*, f. Munch Knudsen (f. 1907), Jakob Dannefærdsvej 7, Kbh. V.

4. Bankdirektør *Jørgen Fanø* (f. 1917), Jernbanegade 31, Haslev.
6. *Simon Peter Chr. Simonsen* (f. 1897) på Sorø 1909-11.
6. Sognepræst *Carl Emil Skjervek* (f. 1907), Simmerbølle Langeland.
7. *Oliver Fritz Zebitz Poulsen* (f. 1907), på Sorø 1919-21.
8. Radiotekniker *Svend Erik Ingemann Hensdal* (f. 1907), Aabenraa.
10. Ingeniør *Erik Riis-Carstensen* (f. 1897), Buffalo, New York U.S.A
11. *Hans Peter Rottbøl de Neergaard* (f. 1897), på Sorø 1908-09.
12. *Knud Christensen* (f. 1917), (s.' 35).
12. Belysningsdirektør *Ole Andr. Wiuff* (f. 1917), Rønnevej 13, Horsens.
13. Bogholder *Erik Møller* (f. 1897), Englandsvej 72, København S.
14. Fabrikant *Aage Gunmar Hansen* (f. 1882), N.- Allé 4, Glostrup.
15. Redaktør, programdirektør *Aksel Dahlerup* (f. 1897), Holger Drachmannsvej 7, Lyngby.
16. *Paul Martin Kristensen* (f. 1917), på Sorø 1929-33. Udvandret U.S.A.
17. Sekretær *Jens Hannibal Brohm* (f. 1897), Sofievej 8, Vedbæk.
18. Landsretssagfører *Poul Chr. Bang Bendz* (f. 1917), Dr. Tværgade 58, Kbhvn. K.
19. Civilingeniør *Poul Chr. Kann* (f. 1907), »Krathuset«, Solrød Strand.
23. Politifuldmægtig *Helge Lützen* (f. 1917), Uggerhalne, Langholt.
24. Inspektør *Hother Schiøtz Kierulff* (f. 1897), m. '12.
26. Ekspeditionschef, redaktør *Knud Gemzøe* (f. 1892), Vitus Beringsallé 24, Klampenborg.
26. Forretningsbestyrer *Sv. Hjorth* (f. 1907), Glåhnsallé 3, Kbhvn. F.
27. Grosserer *Chr. Friis* (f. 1897), Dr. Tværgade 41, Kbhvn. K
27. Journalist *Carl-Otto Johansen* (f. 1917), J. E. Ohlsensgade 3, Kbhvn. Ø.

*

»Baldur«:

Den 17. december 1966 vistes Truffaut-filmen »Silkehud« (et trekant-drama). Den 18. holdt bibliotekar Aage

Marcus foredrag om »Parapsykologi og mystik«. Desuden har der været en Minerva-aften med forskellig underholdning (sang, tegning, oplæsning), mens man nød pigernes medbragte lækre lagkager. Tillige fremførtes en film, omhandlende livet på Akademiet for 12 år siden.

*

Blandt bidragyderne til det festskrift, der den 11. september overræktes historieprofessoren Aksel E. Christensen på dennes 60 års dag, er mag. art. *Kai Hørby* (s '54), hvis afhandling »Øresundstolden og den skånske skibstold. Spørgsmålet om kontinuitet« behandler denne tolds oprindelse. Kontinuiteten gælder den skibstold, der var pålagt de skibe, der fra Skånemarkedet gik nordpå. Erik af Pommerns indførelse af Øresundstolden 1429 var ikke noget aldeles nyt. Festskriftets længste afhandling skyldes prof. *Niels Skyum-Nielsen* (s '40): »Kanslere og skrivere i Danmark 1250-1282«. Med minutios gennemgang af de bevarede diplomer og de skrivere, der har skrevet dem, vises, at kanslerne ikke har spillet en sådan politisk rolle, at der ligefrem, som ældede professor Arup gjorde, kan tales om Niels Jydes regering. N. J. var kansler fra 1229 til 1282, men i otte år nævnes han slet ikke i diplomerne.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff. Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Helgolandsgade 13, København V. Direktør N. E. Løgstrup, Hilda 337.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

NØRREGADE 30 - KØBENHAVN K - CENTRAL 12.922

luksusøl
til hverdagspris
HARBOE

HARALD QVIST

Advokat
Landsretssagfører
Mødeberechtiget for Højesteret

Frederiksberggade 25
(01) 12 32 64

Lrs. G. Tage Nielsens efft.

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

Kalundborg Shipping Agency

J. Rødgaard Hønsen
statsaut. skibsmægler
Kalundborg

Telex: 5477 Kalship
Telefon: 1700

ORLA V. NIELSEN

(03) 63 02 58

Byens førende forretning i
Akademibeklædning

Sorø Akademis I. Skovdistrikt

Har De kakkelloven, har vi brændet

Telf. (03) 63 01 25

HR FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A MATHIESEN
VESTERBROGADE 208-3 TV
79 KØBENHAVN V

NORDISK KONSULTATION A/S

Konsulenter for industri og handel

*Medvirker ved virksomhedsledelsens
organisatoriske og økonomiske planlægning
på langt og kort sigt
og planernes gennemførelse i store træk*

*Samarbejde med det svenske
Nordisk Konsultation AB*

N. E. LØGSTRUP
direktør
civiløkonom

Helgolandsgade 13
København V
Telefon Hi 337

Abonner på

SIC

kr. 10,00 årligt

GIRO 1 17 40

MERKUR A/S

HERMODSGADE 14
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder
Garager og Fabrikker ovealt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.

VISSINGGAARD LABORATORIUM

Vissinggaard pr. Brædstrup . Telf. (05) 75 14 14

(03) 63 22 22
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

BANKEN *for Sorø og Omegn*

FILIAL AF
PRIVATBANKEN
I KJØBENHAVN A/S

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.
Minerva 5800

**-dæk
bord
med
Cohr**